

Fra livet på det gamle bedehusloftet

For å vri litt på åpningsordene i en kjent engelsk bestseller (Rebecca)

(I går var jeg på bedehusloftet igjen.)

Grunnen var den anmodningen jeg fikk fra redaktør Bore om å skrive litt eller helst meget om livet i Vårt Land i gamle dager. Jeg kunne mimre, sa han.

— Av Ingvar Haddal —

Jeg var ikke vanskelig å be. Straks var jeg tilbake på de eiendommelige kontorene vi en gang hadde i det nedlagte Hausmannsgatens bedehus ved Ankertorvet. Der sto pressen — innkjøpt brukt fra Finland — i kjelleretasjen. Gammel og god.

Trykkeribestyrer Julius Nord holdt ellers til med sine medarbeidere, fem settemaskiner og en masse bly i første etasje. Og så å si på galleriet satt vi ...

Harde tider

I forlagsomtalen av en bok jeg hadde laget, sto det at jeg hadde vært med helt fra avisens begynnelse. Jeg sa til dem at det bare virket sånn, for her gikk jeg år ut og år inn og trivdes (stort sett) mens andre fikk seg presumptivt bedre betalte og sikrere jobber.

Avisa var ti år da jeg begynte å vanke på det gamle bedehusloftet og den hadde gjennomlevd mange kriser allerede. De som hadde med avi-

sens økonomi å gjøre, hadde sant å si harde tider. Jeg har mistanke om at direktør Bjerch-Hansen hadde mange våkenetter av den grunn.

Det samme hadde sikkert også redaktør Einar Kvale som var en av dem som hadde tatt initiativet til en kristen avis i hovedstaden og som på en særlig måte kjente ansvar for økonomien. At han var sparsom, er sikkert, og det var en dyd av nødvendighet.

Han likte avgjort ikke å bruke penger, og penger hadde vi heller ikke. En gang var han ute og reiste for Vårt Land en hel uke. Han overnattet og spiste i bilen — kjøpte en stomp og margarin og preserte en så utrolig lav reiseregning. For så å oppleve det horrible fra revisjonsbemerkning fordi han ikke hadde bilag for disse få kronene.

I bøttekott og spiskammers

Det er menneske som lager

13-08-031

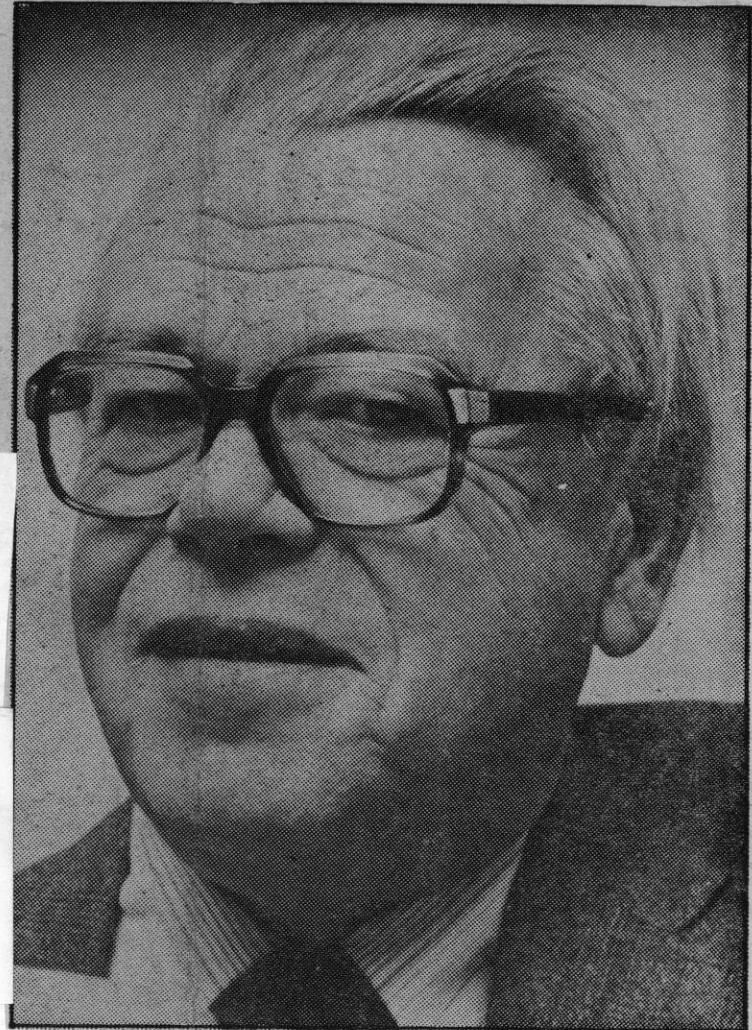
VÅRT LAND

OSLO

Pol. tendens: Uavhengig kr.

(Se baksiden!)

14. JUN. 1983

avis, det er verken kontorpulter eller penger. Men begge deler er riktignok nødvendige. Og kontorene, hvordan var de?

Journalist Hans Lystad hørte avgjort til de mer kortvokste utgavene av homo sapiens, selv om manuskriptene hans nok kunne være i lengste laget. Ikke desto mindre satt denne

Ingvar Haddal

Ingvar Haddal er pensjonist og daglig skribent i Vårt Land. Tidligere red.sekr. for kirke og kultur. Ansatt i Vårt Land fra 1956.

smilende eldstemann i staben med bøyd nakke over skrivemaskinen. Det gjør så mange, men for hans vedkommende skyldtes det også at skråtaket hogg seg inn i nakken på ham.

Om kontoret hans ville passet godt som bøttekott, ville til gjengjeld redaksjonssekretær Jon Kojens kontor egne seg utmerket som et landsens spiskammer.

Reidar Huseby og Amund Schrøder delte både skrivebord og kontorstol. Når den ene var nattevaktssjef, var den andre «på dag» og omvendt. Ganske praktisk egentlig. På baksiden av en lettvegg satt avisens utenriksredaktør Finn Melbach.

Og i et tilsvarende rom ved siden av fikk jeg sitte sammen med lynende dyktige «Ulla» — Ruth Erlandsen — som dessverre ikke kan lese disse nostalgiske linjene. (Eller kan hun?)

Sørebø og Kvaal

På et annet kontor i nærheten satt ikke ukjente Herbjørn Sørebø og laget sine gode «trispaltarar». Vi i nærheten skulle aldri være i tvil om hva han holdt på med. Han var «all round» den gangen og laget av og til intervjuer med folk f.eks. i Svolve. Jeg gikk stundom inn og ba ham bruke telefonen i stedet for å reise direkte. Så vidt jeg skjønner, tok han min

lille oppfordring med fatning.

Nå er han i TV og er blitt allemannseie.

Og blottende unge Odd Kvaal Pedersen som senere har gjort fin innsats som pressemann både i Sør-Afrika og i Geneve og som nå ordner med kulturstoff i Stavanger Aftenblad om han da ikke skriver fagbøker om Afrika og misjon eller romaner med stoff fra områder som få av oss kjenner, men som han kjenner desto bedre.

Hg o h

Jeg glemmer selvsagt ikke ham som jeg fikk lov til å samarbeide nærmest med gjennom flere årtier, Ingar Hagen med merket hg. Man behøver ikke nødvendigvis være enige i alle ting. Selv hadde jeg ingen problemer med å innse at det var han som satt med ansvaret for det stoffet som også jeg arbeidet med, og jeg kan ikke huske at vi på alle disse årene vekslet uvennlige ord. For øvrig et menneske fylt av humør.

Jeg ble glad i disse som strevde med ansvaret i motgangstider, Bjerch Hansen, Hagen og Kvale. Og det samme gjelder selvsagt lyse og vennlige Bjarne Høye, «h», sjefredaktøren som nok hadde høyest prestisje av oss alle både i pressekreter og i leserkretsen.

MRA

Høye var blitt en kristen gjennom Oxfordgruppebevegelsen og han fulgte med inn i Moralsk Opprustning. Av og til syntes han visst at han måtte skrive en MRA-leder, og like regelmessig fikk han skarpe reaksjoner, brev som han på ingen måte likte, men som ikke fikk røkket ham en millimeter fra det han mente var rett.

På besøk ute blant mennesker som mente seg å vite det, fikk jeg av og til høre at Bjarne Høye ikke hadde noe å si i den redaksjonen han var sjef for. Han var «avsatt», het det. Jeg svarte at dette var mildt sagt usant. Det var riktig at han ikke blandet seg inn i

VÅRT LAND 11. JUNI 1983

den daglige reportasjen. Det ville også være å kaste bort tiden, og dessuten var ikke det hans styrke. Han var stilist, en smilende kristen, en god far for alle de unge journalistene. Mye av det som ble diskutert i debattspaltene våre, forekom ham dessuten å være mindre vesentlig.

Men at noen medarbeider ville skrive noe som de visste han var imot?

Aldri.

Gjennomtrekk

Jeg ser av og til for meg disse kolleger fra bedehusloftet — også dem jeg ikke har fått plass til her. Kanskje noen jeg ikke engang husker navnet på, for det har vært en voldsom gjennomtrekk i staben. Jeg vet ikke hvor sant det var at Vårt Land var landets mest effektive journalistiskole. I det minste er det sant at mange unge begynte her som senere kom seg over i NRK eller andre aviser.

Det kom av at de gjerne ville prøve noe nytt. Avisen ahdde kanskje heller ikke så høy prestisje blant kolleger, selv om dette etter hvert jo er blitt helt annerledes.

Men det skyldtes også økonomien. Vi hadde ikke råd til å betale innkjøpt stoff som an-

dre aviser og var for en stor del henvist til nærmest å be om gratis kronikker. Det skyldtes både et Guds under og en kjempeinnsats at avisen i det hele kom ut.

Statsstøtten

I så måte har statsstøtten vært en sann velsignelse for Vårt Land. Jeg skriver denne artikkelen på den dagen da jeg har lest at den samlede redaksjon er blitt tildelt en pris for god og uavhengig journalistikk. Etter min mening en vel fortjent pris, for den unge staben er både arbeidsvillig, iderik og dyktig, i tillegg til at de også har en god utdanning.

En kristen dagsavis som et faglig sett godt produkt og som dessuten klart kan presentere det kristne alternativet i tidens åndskamp, det var det vi gjerne ville lage. Jeg vet at alle vi forhenstående fra det gamle bedehusloftet har lest om denne prisen med blandet og ekte glede.

Og jeg vet at de også vil ønske avisen lyse kår. Vårt Land er en misjonsoppgave i seg selv, selv om vi ikke bare skal skrive om misjon eller kirke. Hver generasjon på kristnes på ny. Jeg håper Vårt Land fortsatt kan bidra til det.